

Основна порука која треба да дође до сваког грађанина Србије јесте да ће 2009. година бити година изазова и штедње. У том смислу прављен је и буџет за следећу годину. Уверен сам да смањење војног буџета неће утицати на одбрамбену моћ земље. Напротив, уштедама на многим ставкама и рационалним управљањем у буџету могу да се надоместе та, на први поглед, недостајућа средства. Такође, желим да нагласим да се од важних пројеката неће одустати. Истина је да ће можда процес професионализације Војске бити мало успорен, али ће се свакако завршити, јер идемо у том правцу, рекао је премијер Цветковић.

Година изазова и штедње

На самом крају 2008. године наш саговорник је Мирко Цветковић, председник Владе Републике Србије. Основна тема разговора, у јеку скупштинске расправе о буџету, разумљиво, била је финансирање система одбране, животни стандард припадника Министарства одбране и Војске и решавање нагомиланих стамбених проблема. Поред тога, премијер је говорио и о протестима резервиста, успостављању мисије Еулекс на Косову и Метохији, несугласицама између министра одбране Драгана Шутановца и начелника Генералштаба генерал-потпуковника Здравка Поноша и о томе шта нас очекује у наредној години.

□ *Господине председниче, најпре нам реците како оцењујете рад и резултате Владе у 2008. години, са нагласком на Министарству одбране?*

– С обзиром на то да је ова влада формирана пре мање од шест месеци, могу да кажем да смо задовољни оним што се до сада урадило. Наравно да увек може боље и више. Мислим да посебно треба да нагласим да се ова влада од формирања суочила са многим проблемима. Један од највећих је, свакако, светска финансијска криза великих размера, каква практично није забележена од тридесетих година прошлог века. Дакле, нико од нас се никада није суочио са таквом кризом. Влада је још са првим знацима преливања кризе изван САД формирала стручно-оперативни тим, који је са посебном пажњом пратио развој светске финансијске кризе и њене утицаје на Србију. Већ

у октобру изашли смо са првим конкретним мерама за ублажавање кризе, а након завршетка буџета и са новим рестриктивно-подстицајним мерама.

Министарство одбране испуњава задатак и Војска Србије постаје најозбиљнији фактор мира у региону. На том плану предстоји велики посао стварања модерне армије, која је спремна да се суочи са свим изазовима.

□ Јесењи ребаланс буџета, којим су Министарству одбране узете око три милијарде динара, био је, изгледа, само најави даљег смањивања издатака за одбрану земље. Они су сада знатно мањи од 2,4 одсто БДП-а предвиђених Меморандумом Владе?

– Основна порука која треба да дође до сваког грађанина Србије јесте да ће 2009. година бити година изазова и штедње. Ми ћемо као Влада настојати да се криза што мање осети. Ипак, не можемо сами то да урадимо. Ту су нам потребни јединство и солидарност свих грађана. У том смислу, прављен је и буџет за следећу годину. Рестриктиван и штедљив кад је реч о држави и издацима, а подстицајан у делу привреде и привредног развоја.

Желим да нагласим да Министарство одбране није једино министарство које подноси терет кризе и коме је припало мање средстава него што се очекивало. Готово да нема министарства које је задовољно средствима која су му опредељена буџетом за 2009. годину. Видели сте уосталом колико је требало усаглашавања и одмеравања да би се донео буџет за следећу годину.

□ Како ће смањење војног буџета, према Вашој оцени, утицати на одбрамбену моћ земље? Посебно ако имамо у виду реализацију започетог процеса професионализације Војске, који је требало да буде завршен 2010. године, а по свему судећи, неће бити довољно средстава ни за набавку модернијег наоружања и војне опреме?

Уверен сам да смањење војног буџета неће утицати на одбрамбену моћ земље. Напротив, уштедама на многим ставкама и рационалним управљањем у буџету могу да се надоместе та, на први поглед, недостајућа средства. Такође, желим да нагласим да се од важних пројеката неће одустати. Истина је да ће, можда, процес професионализације Војске бити мало успорен, али ће се свакако завршити, јер идемо у том правцу.

Нисмо смели читав систем државе да доведемо у питање тако што бисмо сваком буџетском кориснику изашли у сусрет и одобрили тражена средства. У суштини, свака потрошња која није реална доводи до инфлације.

□ Министарство одбране је у години иза нас учинило значајан помак у побољшању животног стандарда професионалних припадника Војске, што се огледало у повећању плата, решавању стамбених питања и стварању услова за субвенционисано стамбено кредитирање. Колико је новим буџетом предвиђено средстава за субвенционисано стамбено кредитирање?

□ Не можемо да се не осврнемо на актуелну ситуацију о несугласицама министра одбране Драгана Шутановца и начелника Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковника Здравка Поноша. Председник Србије

Борис Тадић је о томе већ изнео свој став, а волели бисмо да чујемо и мишљење председника Владе.

– О томе ће, свакако, бити разговора у Влади, али оно што треба поручити јавности у овом тренутку јесте да, без обзира на различитост ставова челних људи Министарства одбране и Војске Србије, систем функционише и одбрана земље није ни на који начин угрожена.

Министарство одбране испуњава задатак и Војска Србије постаје најозбиљнији чинилац мира у региону. На том плану предстоји велики посао стварања модерне армије која је спремна да се суочи са свим изазовима.

Продаја вишка војне имовине јесте начин да се допуну војни буџет и Влада ће подржати сваку иницијативу да се процедура њеног отуђења убрза и ефикасније спроводи.

За субвенционисане стамбене кредите запослених у Министарству одбране и Војсци Србије у 2009. години обезбеђено је 150 милиона динара.

– Ми смо у претходним годинама водили рачуна о запосленима у Војсци, а посебно о побољшању њиховог животног стандарда. Најбољи доказ за то јесте повећање плата у Војсци и одбрани у овој години за 30 одсто, што је највеће повећање плата у државном апарату.

Када је реч о решавању стамбених питања, то је такође био један од кључних задатака Владе у овој, а биће и у наредној години, у складу са могућностима буџета, који је, како сам већ рекао, рестриктивнији. Познато је да су у прошлој години посебна средства за субвенционисане стамбене кредите била усмерена за војне станове у износу од 250 милиона динара. На тај начин су обезбеђена 163 стана за професионалне припаднике Војске. План је да на овакав начин и следеће године решавамо стамбена питања запослених у Војсци, па је за те намене обезбеђено 150 милиона динара.

С друге стране, желим да нагласим да је током ове године 1.247 војних породица на неки начин трајно решило стамбено питање. Тај тренд ће се свакако наставити, наравно, у складу са буџетским могућностима и актуелном ситуацијом.

То што ми сада издвајамо за Војску сигурно да је недовољно, али треба да схватимо да су наше могућности ограничене. У прошлој години учинили смо значајан искорак, али криза нас је, нажалост, сада ту затекла. Морамо мало да се примиримо и да некако „препливамо“ наредну годину, са надом да ћемо се поново вратити на брзи темпо раста, па да онда наставимо са реформама и надокнадимо изгубљено.

Дакле, најважније је да смо врло конкретним потезима показали да веома бринемо о нашем систему одбране и да високо уважавамо његов значај за државу.

□ **Реализација Мастер-плана о продаји вишка војних непокретности, у који су војни бескућници полагали велике наде, практично још није ни започела пуном паром. Зашто се тај документ Владе Србије споро спроводи и зашто је процедура тако компликована? Да ли се у Влади размишља о неком ефикаснијем моделу за конверзију имовине која Војсци више није потребна?**

– Слажем се да је продаја вишка војне имовине начин да се допуни војни буџет и Влада ће подржати сваку иницијативу да се процедура њеног отуђења убрза и ефикасније спроводи.

□ **Реконфигурација цивилне мисије УН на Косову и Метохији и размештање Еулекса недавно су започели. Да ли ће то допринети решавању проблема у јужној српској покрајини?**

– Захваљујући активної дипломатији, принципцијелним ставовима и снажном аргументацијом Србија је успела да се избори за шест кључних тачака пре него што је мисија Еулекс почела да се распоређује на простору наше јужне покрајине. Било је изузетно важно да Еулекс буде под окриљем резолуције 1244, да буде потврђен у Савету безбедности УН, да буде статусно неутралан и да не спроводи план Мартинија Ахтисарија. И успели смо у томе. То значи да је наш положај знатно побољшан. Појачана је улога Србије у решавању горућих проблема у покрајини, очуван је стратешки курс у одбрани Косова и Метохије, и готово да је потпуно заустављен процес признавања нелегално проглашене независности Косова.

Време ће показати да ли ће Еулекс успети коначно да испуни своју мисију, тј. да успостави такав систем у којем ће се сви грађани на Косову и Метохији осећати сигурно. Сматрам да су у том смислу успостављање безбедности и поновно успостављање демократског друштва у нашој јужној покрајини најважнији изазови за Еулекс. Очекујемо да Еулекс и Уједињене нације успоставе ред у покрајини, пруже пуну заштиту свим грађанима, посебно Србима који су најугроженији, те да обезбеде правне слободе за све. Такође, очекујемо да Еулекс допринесе да се врати узурпирана имовина у Покрајини.

□ **Војни резервисти поново протестују због, наводно, неисплаћених дневница. Да ли је новим буџетом предвиђена ставка за ту намену и да ли се кончно назире генерално решење тог проблема?**

□ **Хоће ли Влада у догледно време испунити уговорну обавезу да за зграду у Немањиној 9 обезбеди око 800 станова за потребе Војске?**

– Министар Шутановац ми је показао тај уговор и ја сам му рекао да сам пристао законитости и, ако дуг постоји, то мора да се исплати. Онда сам од правника затражио мишљење о том уговору и образложење зашто до сада није реализован. Њихово мишљење било је да је уговор неважећи и да он, практично, правно не постоји. То значи да не постоји ни формална обавеза Владе по том уговору, али то не значи да не постоји обавеза да се помогне Војсци у решавању стамбених питања њених припадника.

Конкретна мера коју смо предузели било је преношење 133 стана изграђена средствима из НИП-а Министарству одбране.

Конкретним потезима показали смо да веома бринемо о нашем систему одбране и да високо уважавамо његов значај за државу.

У наредној години резервисти не могу очекивати никакве накнаде, јер за то, једноставно, у буџету нема пара. Ако наставе са протестима, блокадама саобраћајница и нарушавањем реда и мира, држава ће морати да предузме мере из своје надлежности да то спречи.

Очекујемо да Еулекс и Уједињене нације успоставе ред у покрајини, пруже пуну заштиту свим грађанима, посебно Србима који су најугроженији, те да обезбеде правне слободе за све.

Србија још увек мора да се брани на више поља. Суочени смо са угрожавањем територијалног интегритета и суверенитета, пред нама су бројна искушења у рашчишћавању са прошлошћу и изазови које поставља потреба за бржим развојем.

Србија још увек мора да се брани на више поља. Суочени смо са угрожавањем територијалног интегритета и суверенитета, пред нама су бројна искушења у рашчишћавању са прошлошћу и изазови које поставља потреба за бржим развојем.

Овој генерацији је припала тешка улога да определи будућност земље. Ми ту будућност видимо у брзом развоју, у мирном решавању политичких и историјских проблема и за то је потребно да што пре уредимо сопствену земљу, како би Србија била примамљива за улагање капитала и са истока и запада. За све то је потребно јединство и у наредној години ће нам бити најпотребније да будемо сложни.

Свим припадницима Министарства одбране и Војске Србије и читоцима „Одбране“ желим много среће и здравља и 2009. години. ■

Славољуб М. МАРКОВИЋ
Раденко МУТАВЦИЋ
Снимио Јован МАРЈАНОВ

Правници у Влади сматрају, а то је и став Министарства одбране, да не постоје неисплаћене дневнице резервистима, тако да свако ко мисли да му нека накнада по том основу припада има право да се обрати суду. Накнаде које су прошле године исплаћене представљале су трансфере неразвијеним општинама, са обавезом тих органа локалне самоуправе да помогну сиромашним резервистима са тих територија. То значи да се те исплате третирају као социјална категорија, а не обавеза државе према резервистима. Захтеви резервиста у будућности ће се решавати на сличан начин, с тим што се у решавање проблема морају више укључити и локалне самоуправе у развијенијим срединама које имају веће могућности да помогну тим људима.

У сваком случају, у наредној години се не могу очекивати те накнаде, јер за то, једноставно, у буџету нема пара. Ако резервисти наставе са протестима, блокадама саобраћајница и нарушавањем реда и мира, држава ће морати да предузме мере из своје надлежности да то спречи.

□ **Шта нас очекује у 2009. години?**

Наредна година ће, кад је реч о економији, бити лошија него ова. Наша процена је да ће БДП остати са позитивном стопом раста, али ће она бити двоstrуко мања него 2008. године. Нисмо баш сигурни да ли ће криза трајати шест месеци или годину дана. То нико не зна. Ми смо учинили све да што безболније пребродимо тај период и да, ипак, направимо неки раст, да инвестирамо у инфраструктуру и да то буде нека врста залета за наредне године, које очекујемо са много више оптимизма.